

OSNOVNA ŠKOLA

„PETEFI ŠANDOR”

Arpadova 83, 24400-Senta

Na osnovu člana 14. stav 1. Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu (“Sl. glasnik RS” br. 101/05, 91/15 i 113/17), a u vezi sa članom 80. Zakona o radu (“Sl. glasnik RS” br 24/05 i 61/05, 54/09, 32/13 i 75/14, 13/2017, 113/2017 i 95/18), donosi se

PRAVILNIK O BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJU NA RADU

SADRŽAJ

I. OSNOVNE ODREDBE

1. Organizovanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu
2. Prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih
3. Obaveze i odgovornosti poslodavca u obezbeđivanju i sprovođenju mera bezbednosti i zdravlja na radu
4. Primena prethodnih mera bezbednosti i zdravlja na rad
5. Posebna zaštita žena, omladine i invalida
6. Održavanje sredstava rada
7. Korišćenje i održavanje ličnih zaštitnih sredstava zaposlenih
8. Pregledi i ispitivanja opreme za rad, elektroinstalacija i radne sredine
 - 8.1 Pregledi i ispitivanja opreme za rad
 - 8.2 Pregledi i ispitivanja elektroinstalacija
 - 8.3 Ispitivanje uslova radne sredine
9. Osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad i provera stečenog znanja
10. Utvrđivanje povreda radnih obaveza i drugih povreda radne discipline
11. Preduzimanje mera u slučaju povreda na radu zaposlenih
12. Evidencije iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu
13. Obaveze prema inspekciji rada

II. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom, u skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu i propisima donetim na osnovu Zakona, uređuje se sprovođenje bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenih u **Osnovna Škola „Petefi Šandor”, Arpadova 83, 24400-Senta** (u daljem tekstu „**Petefi Šandor**”) kao i drugih lica koja učestvuju u radnim procesima ili se zateknu u radnoj okolini „**Petefi Šandor**”, u cilju stvaranja bezbednih uslova rada, sprečavanja povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom.

Član 2.

„**Petefi Šandor**” je dužan da u svom radu i obavljanju delatnosti kao i poslovanju uopšte, preduzima odgovarajuće mere bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenih na radnom mestu i u radnoj okolini.

Član 3.

U slučaju nastanka povrede na radu zbog neuobičajenih ili nepredvidivih okolnosti koje su izvan kontrole „**Petefi Šandor**” ili zbog izuzetnih događaja čije se posledice uprkos svim nastojanjima nisu mogle izbeći, „**Petefi Šandor**” nije odgovoran u smislu zakona koji reguliše bezbednost i zdravlje na radu.

Član 4.

Ovim Pravilnikom se uređuju pitanja iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu i to:

1. Organizovanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu,
2. Prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih,
3. Obaveze i odgovornosti poslodavca u obezbeđivanju i sprovođenju mera bezbednosti i zdravlja na radu,
4. Primena prethodnih mera bezbednosti i zdravlja na radu,
5. Posebna zaštita žena, omladine i invalida,
6. Održavanje sredstava rada,
7. Korišćenje i održavanje ličnih zaštitnih sredstava zaposlenih,
8. Pregledi i ispitivanja opreme za rad, elektroinstalacija i radne sredine,
9. Osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad i provera stečenog znanja,
10. Utvrđivanje povreda radnih obaveza i drugih povreda radne discipline,
11. Preduzimanje mera u slučaju povreda na radu zaposlenih,
12. Evidencije iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu,
13. Obaveze prema inspekciji rada.

Član 5.

Odredbe ovog Pravilnika se primenjuju na sve zaposlene u „**Petefi Šandor**”, bez obzira na vreme trajanja rada, kao i na sva druga lica koja se po bilo kom osnovu nalaze na radu u „**Petefi Šandor**”.

1. Organizovanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu

Član 6.

Bezbednost i zdravlje na radu u „Petefi Šandor” sprovodi se primenom savremenih tehničkih, organizacionih, zdravstvenih, obrazovnih i drugih mera neophodnih za stvaranje bezbednih uslova rada.

Član 7.

Poslove bezbednosti i zdravlja na radu obavlja pravno lice sa licencom za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu: “GOVINDA 2009” DOO PREVENCIJA NA RADU, Zagrebačka 2/17, 24000-Subotica, Licenca broj 00186/2021-01 izdata-produžena od strane Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalnu politiku.

Poslove bezbednosti i zdravlja na radu obavljaće lice zaposleno u “GOVINDA 2009” DOO, sa položenim stručnim ispitom za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu, i to:

Radulov Vesna, (Uverenje o praktičnoj osposobljenosti za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu, broj 152-02-01192/2009-01, izdato od strane Ministarstva rada i socijalne politike).

Član 8.

Lice za bezbednost i zdravlje na radu obavlja poslove bezbednosti i zdravlja na radu u skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu, a naročito:

- sprovodi postupak procene rizika,
- vrši kontrolu izbora, korišćenja, i održavanju sredstava za rad, opasnih materija i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu,
- oprema i uređuje radna mesta u cilju obezbeđivanja bezbednih i zdravih radnih uslova,
- organizuje preventivna i periodična ispitivanja uslova radne okoline,
- organizuje preventivne i periodične preglede i provere opreme za rad,
- predlaže mere za poboljšanje uslova rada, naročito na radnom mestu sa povećanim rizikom,
- svakodnevno prati i kontroliše primenu mera za bezbednost i zdravlje kod poslodavca,
- prati stanje u vezi sa povredama na radu i profesionalnim oboljenjima, kao i bolestima u vezi sa radom, učestvuje u utvrđivanju njihovih uzroka i priprema izveštaje sa predlozima mera za njihovo otklanjanje, popunjava prijavu o povredi na radu na predviđenom obrascu i vrši prijavu povrede na radu kod nadležne inspekcije,
- priprema i sprovodi osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad,
- priprema uputstva za bezbedan rad i kontroliše njihovu primenu,
- zabranjuje rad na radnom mestu ili upotrebu sredstava za rad, u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život i zdravlje zaposlenog,
- vodi evidencije u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu,
- vrši i druge poslove u vezi sa Zakonom i aktima koji regulišu materiju bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 9.

U zavisnosti od utvrđenog stanja po pitanju bezbednosti i zdravlja na radu, lice za bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa Zakonom ovlašćeno je da:

- zabrani rad zaposlenom koji se ne pridržava propisanih preventivnih mera bezbednosti i zdravlja na radu, ne koristi sredstva lične zaštite na radu ili odbija da postupi po normama i uputstvima za bezbedan rad,
- naloži otklanjanje nedostataka u slučaju kada nisu obezbeđene propisane mere bezbednosti na radu,
- zabrani rad u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život i zdravlje zaposlenog,
- zabrani korišćenje neispravnog oruđa za rad, sredstva i opreme lične zaštite na radu,
- preduzme mere protiv lica koja ne postupe po nalogu u napred navedenim alinejama.

2. Prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih

Član 10.

Zaposleni i druga lica koja se po bilo kom osnovu nalaze i obavljaju poslove u „Petefi Šandor”, dužni su da se pridržavaju mera bezbednosti na radu, odredaba ovog Pravilnika, zakonskih propisa i drugih uputstava donetih u cilju sprovođenja bezbednosti i zdravlja na radu.

Svi zaposleni imaju pravo na bezbednost i zdravlje na radu koje se ostvaruje u skladu sa Zakonom i ovim Pravilnikom.

Član 11.

Zaposleni je obavezan da svoje poslove obavlja sa punom pažnjom radi bezbednosti svog života i zdravlja, kao i života i zdravlja ostalih zaposlenih.

Zaposleni je dužan da primenjuje propisane mere bezbednosti i zdravlja na radu, da namenski koristi sredstva za rad i opasne materije, da koristi propisana sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu i da sa njima pažljivo rukuje i da ih drži u ispravnom stanju.

Zaposleni je dužan da pre početka rada pregleda svoje radno mesto uključujući i sredstva za rad koja koristi, kao i sredstva za ličnu zaštitu na radu, i da u slučaju uočenih nedostataka izvesti neposrednog rukovodioca i lice za bezbednost i zdravlje na radu.

Pre napuštanja radnog mesta zaposleni je dužan da radno mesto i sredstva za rad ostavi u stanju da ne ugrožava druge zaposlene.

Član 12.

U sprovođenju bezbednosti i zdravlja na radu svi zaposleni imaju sledeće obaveze:

- da se pre početka rada upoznaju sa merama bezbednosti i zdravlja na radu na poslovima ili na radnom mestu na koje su raspoređeni,
- da obavezno koriste propisana sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu za poslove koje obavljaju,
- da se pre raspoređivanja na radno mesto osposobe iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, i da se podvrgnu proveri osposobljenosti za bezbedan rad,
- da u toku rada stalno upotpunjavaju i usavršavaju svoja znanja iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu,
- da pre početka rada na radnom mestu sa povećanim rizikom obave prethodni lekarski pregled i da se podvrgavaju kontroli zdravstvenog stanja u predviđenim rokovima,
- da pre početka rada obavezno provere ispravnost sredstava za rad i ličnih zaštitnih sredstava i odmah prijave uočene nedostatke, kvarove ili druge pojave koje bi mogle da ugroze bezbednost zaposlenih na radu,
- da poslove obavljaju sa punom pažnjom radi bezbednosti svog života i zdravlja kao i života i zdravlja ostalih radnika,
- da se pridržavaju propisanih mera bezbednosti i zdravlja na radu,
- da postupaju i rade po tehnološkom postupku i datim uputstvima,
- da namenski koriste sredstva lične zaštite na radu i da ih održavaju u ispravnom stanju,
- da svaku povredu na radu odmah prijave neposrednom rukovodiocu i licu za bezbednost i zdravlje na radu,
- da učestvuju u pružanju prve pomoći i spasavanju u slučaju nesreće na radu.

Član 13.

Zaposleni ima pravo da kontroliše svoje zdravlje prema rizicima radnog mesta, u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti. Zaposleni koji radi na radnom mestu sa povećanim rizikom, ima pravo i obavezu da obavi lekarski pregled na koji ga upućuje poslodavac.

Član 14.

Zaposleni ima pravo da odbije da radi:

- ako mu prethodi neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu sprovedene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radnom mestu na koje je određen, sve dok se te mere ne obezbede, a za to vreme zaposleni može biti raspoređen na druge poslove koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi i radnim sposobnostima. Ako odgovorno lice u „Petefi Šandor” smatra da postupak zaposlenog nije opravdan, dužan je da odmah obavesti inspekciju rada radi ispitivanja i utvrđivanja činjeničnog stanja,
- ako mu poslodavac nije obezbedio propisane lekarske preglede ili se na lekarskom pregledu utvrdi da ne ispunjava propisane zdravstvene uslove za rad na radnom mestu sa povećanim rizikom,
- ako u toku osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad nije upoznat sa svim vrstama rizika i merama za njihovo otklanjanje, na poslovima ili na radnom mestu na koje ga je poslodavac odredio,
- na sredstvu za rad na kojem nisu primenjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu.

Član 15.

Na mašinama, oruđima za rad, transportnim sredstvima, aparatima i drugim uređajima mogu raditi i rukovati samo zaposleni koji su obučeni i zaduženi da rade na njima, a na osnovu datog uputstva za rad.

Zaposleni su obavezni da se staraju o njihovoj ispravnosti i da prilikom rada upotrebljavaju odgovarajuća sredstva tehničke i lične zaštite na način kako je to određeno odgovarajućim merama bezbednosti na radu.

Član 16.

Zaposlenim i drugim licima koji se po bilo kom osnovu nalaze na radu u „Petefi Šandor”, ako su pod uticajem alkohola ili pod dejstvom narkotika, zabranjen je pristup u radne i pomoćne prostorije ili zadržavanje u radnim prostorijama.

Član 17.

Zaposleni je dužan da po isteku radnog vremena i prestanku rada, mesto rada ostavi čisto i uredno, da oruđa za rad i alate sa kojima je radio ostavi u ispravnom stanju, a u slučaju da oruđa za rad i alate ne može da ostavi u ispravnom stanju, dužan je da odmah obavesti neposrednog rukovodioca.

Član 18.

U ostvarivanju bezbednosti i zdravlja na radu zaposleni ima pravo:

- na osposobljavanje iz materije bezbednosti i zdravlja na radu,
- na kontrolu zdravstvenog stanja,
- na bezbedne uslove rada koji obezbeđuju njegov fizički integritet, zdravlje i ličnu sigurnost na radu,
- da koristi sredstva za rad koja su u skladu sa propisanim merama,
- da koristi ispravna sredstva lične zaštite,
- da odbije da radi kada smatra da mu prethodi neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu primenjene mere bezbednosti i zdravlja na radu,
- da odbije da radi na oruđima za rad na mehanizovani pogon na kojima nisu postavljene propisane zaštitne naprave.

3. Obaveze i odgovornosti poslodavca u obezbeđivanju i sprovođenju mera bezbednosti i zdravlja na radu

Član 19.

„Petefi Šandor” je dužan da:

- obezbedi zaposlenima rad na radnom mestu i u radnoj okolini u kojima su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu,
- prilikom organizovanja rada i radnog procesa, obezbedi preventivne mere radi zaštite života i zdravlja zaposlenih,
- otklanja i smanjuje rizike u procesu rada od mehaničkog povređivanja, opasnog dejstva električne struje, štetnih materija, eksplozija, požara i slično,
- prilagođava rad i radno mesto zaposlenom, naročito u pogledu izbora opreme za rad i metoda rada, radi ublažavanja monotonije u radu,
- zameni opasne tehnološke procese ili metode rada bezopasnim ili manje opasnim,
- obezbedi odgovarajuće osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad,
- izdaje zaposlenima uputstva za bezbedan i zdrav rad,
- donese akt o proceni rizika u pismenoj formi za sva radna mesta u radnoj okolini i da utvrdi način i mere za otklanjanje opasnosti i štetnosti, da izmeni akt o proceni rizika u slučaju pojave svake nove opasnosti i promene nivoa rizika u procesu rada,
- aktom u pismenoj formi odredi lice za bezbednost i zdravlje na radu,
- obezbedi zaposlenima korišćenje sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu,
- obezbedi održavanje sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu u ispravnom stanju,
- vrši preventivne i periodične preglede i provere opreme za rad, kao i preventivna i periodična ispitivanja uslova radne okoline,
- obezbedi, na osnovu akta o proceni rizika, propisane lekarske preglede zaposlenih u skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu,
- obezbedi pružanje prve pomoći, kao i da osposobi odgovarajući broj zaposlenih za pružanje prve pomoći (poslovođa i 2% od ukupnog broja zaposlenih u smeni), spašavanje i evakuaciju u slučaju opasnosti,
- zaustavi svaku vrstu rada koja predstavlja neposrednu opasnost za život i zdravlje zaposlenih,
- zaposlenom izda na upotrebu sredstva i/ili opremu za ličnu zaštitu na radu, u skladu sa aktom o proceni rizika,
- zaposlenima da na upotrebu sredstva za rad, odnosno sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu na kojima su primenjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu i da obezbedi kontrolu njihove upotrebe u skladu sa namenom,
- sprovodi mere za otklanjanje uočenih nedostataka i nepravilnosti, koji bi mogli da ugroze bezbednost i zdravlje zaposlenih,
- obavesti lice za bezbednost i zdravlje na radu o svakoj povredi na radu,
- u poslovnim prostorijama na vidnom mestu istakne znak zabrane pušenja,
- na vidnom i lako pristupačnom mestu u radnim prostorijama postavi ormariće sa propisanim sanitetskim sredstvima za pružanje prve pomoći,
- preduzima i druge mere i radnje u cilju bezbednog rada zaposlenih.

4. Primena prethodnih mera bezbednosti i zdravlja na radu

Član 20.

Primena prethodnih mera bezbednosti i zdravlja na radu obezbeđuje se pri:

- nabavci i rekonstrukciji aparata, mašina i opreme (oruđa za rad),
- nabavci opasnih materija,
- nabavci sredstava i opreme lične zaštite na radu.

Član 21.

U okviru prethodnih mera bezbednosti i zdravlja na radu „Petefi Šandor” je naročito dužan da:

- vrši nabavku samo onih oruđa za rad, opasnih materija i sredstava i opreme lične zaštite na radu na kojima je primena mera bezbednosti na radu na propisan način potvrđena,
- u postupku kvalitativnog prijema novog oruđa za rad obezbedi pregled sa aspekta bezbednosti na radu.

5. Posebna zaštita žena, omladine i lica sa invaliditetom

Član 22.

Žene i omladina ispod 18 godina starosti u radnom odnosu, prilikom rada uživaju posebnu zaštitu na radu u skladu sa zakonskim propisima.

Član 23.

Rad žena je zabranjen na sledećim poslovima:

- rad na prenošenju, utovaru i istovaru tereta preko 15 kg težine,
- rad na drugim poslovima koji štetno ili sa povećanim rizikom mogu da utiču na zdravlje žena.

Član 24.

Za vreme trudnoće žene ne mogu raditi na poslovima na kojima se rad vrši u prinudnom položaju tela ili se poslovi obavljaju duže vreme stojeći kao i na poslovima koji zahtevaju teške fizičke napore ili druga veća fizička naprezanja u toku rada, kao ni duže od punog radnog vremena.

Član 25.

Lica mlađa od 18 godina ne mogu se zapošljavati i raspoređivati na radna mesta sa povećanim rizikom kao ni na rad noću.

Zaposleni sa smanjenom radnom sposobnošću-lica sa invaliditetom mogu se raspoređivati na sve one poslove na kojima mogu raditi bez profesionalne rehabilitacije i bez opasnosti za smanjenje preostale radne sposobnosti. Lica sa invaliditetom mogu se raspoređivati samo na one poslove koji neće umanjiti njihovu preostalu radnu sposobnost.

6. Održavanje sredstava rada

Član 26.

Pod sredstvima rada u smislu ovog Pravilnika podrazumevaju se:

- objekti koji se koriste kao radni i pomoćni prostor, sa svim pripadajućim instalacijama (električna instalacija, gromobranska instalacija, instalacija fluida, grejanje i dr.),
- oprema za rad (mašina, uređaj, postrojenje, instalacija, alat i sl.),
- pomoćne konstrukcije i objekti, kao i konstrukcije i objekti koji se privremeno koriste za rad i kretanje zaposlenih.

Mogu se koristiti samo sredstva rada koja su u skladu sa odgovarajućim propisima bezbednosti i zdravlja na radu, standardima i tehničkim normativima i ako se redovno održavaju u ispravnom stanju, odnosno u stanju koje neće predstavljati opasnost po život i štetnost po zdravlje zaposlenih.

Član 27.

U cilju blagovremenog uočavanja i otklanjanja nedostataka na sredstvima rada vrše se povremeni pregledi. Pregled opreme za rad vrši se u toku korišćenja na način i u rokovima definisanim Zakonom i propisima.

Član 28.

Sve radne i pomoćne prostorije moraju biti, prema vrsti poslova, dovoljno osvetljene prirodnom i veštačkom svetlošću, prema određenim standardima.

Sve radne i pomoćne prostorije moraju biti periodično ispitane u zakonski predviđenim rokovima.

Član 29.

Zidovi, pregrade, tavanica i drugi konstruktivni elementi radnih prostorija moraju biti obojeni svetlim bojama.

Član 30.

Podovi radnih prostorija moraju biti čvrsti, ravni, izrađeni od takvog materijala da se mogu lako čistiti i po potrebi oprati. U radnim prostorijama gde se radi sa vodom i gde se voda razliva, podovi moraju biti od nepropustljivog materijala.

Član 31.

Temperatura, vlažnost i kretanje vazduha u radnim prostorijama mora biti usaglašena sa propisanim vrednostima za radne prostorije.

Temperatura, vlažnost i kretanje vazduha u radnim prostorijama moraju biti periodično ispitivani u zakonski predviđenim rokovima.

Član 32.

U radnim prostorijama mora se obezbediti prirodna ili veštačka ventilacija, prema važećim propisima. Ove prostorije se moraju periodično ispitivati, u zakonski predviđenim rokovima, ukoliko se u njima javljaju gasovi, pare, prašina i druge štetnosti.